

Особливості романтизму як художнього напрямку, його естетичні принципи

Уч.Юсипович І.В.гімназія “Троєщина” м.Київ

- Велика французька буржуазна революція завершила епоху Просвітництва. Письменники, художники, музиканти стали свідками грандіозних історичних подій, революційних змін, що неспізнанно змінили життя. Багато з них у привітали нове та були у захваті від ідей Свободи, Рівності та Братерства.

Але час спливав, і митці помічали, що новий суспільний порядок далекий від омріяного суспільства, яке сподівалися побудувати, за яке боролися. Наступила пора розчарування.

На початку століття у філософії та мистецтві прозвучали трагічні ноти сумніву щодо перетворення світу на принципах Розуму.

- **Наполеонівські війни та Французька буржуазна революція - це головні події, які сприяли виникненню нової системи – Романтизму.**

Е.Делакруа “Свобода”

Літературознавчий словник

- **Романтизм** (фр. romantisme , від старофранцузького romant – роман) – напрям у мистецтві, який почав формуватися у загальнолітературну течію на межі XVIII –XIX ст.. у Німеччині та Англії. Найвищого розквіту романтизм досяг у першій третині XIX ст., охопивши всі країни Європи та Америки. Література романтизму запропонувала свого героя, який найчастіше виражає авторське ставлення до дійсності.

Філософське підґрунтя романтизму-

- Це філософські праці Фрідріха Вільгельма Йозефа фон **Шеллінга** (1775-1854) та Георга Вільгельма Фрідріха **Гегеля** (1770-1831), представників німецької класичної філософії.
- Головним поняттям філософії Шеллінга можна вважати **ідею свободи**, яку він послідовно протягом всього життя шукав у природі, у творчості, потім у природі божественного творіння. **Мета мистецтва**, за Шеллінгом, - **не роздуми, а споглядання**.
- Гегель висунув **діалектичний метод**, що пропонує **вивчення навколишньої природи й людської історії у їхній динаміці й взаємному зв'язку**. Філософ вважав, що **свобода** - фундаментальний початок духу.

В.Ф.Гегель

Ф.В.Шеллинг

Характерні ознаки романтизму

Т.Жеріко “Ранений кірасир”

- Заперечення раціоналізму, який переважав у добу Просвітництва, **культ почуттів** людини.
- **Суб’єктивність мистецтва:** акцент не на зображенні, а на вираженні почуттів, мрій, настроїв.
- **Увага до особистості**, її індивідуальних рис. Людина – найвища цінність.
- Увагу романтиків привертають насамперед **виняткові події** та вольові, героїчні, духовно прекрасні **персонажі**.

Характерні ознаки романтизму

- Неприйняття буденності («романтична іронія») та звеличення **“життя духу”**.
- Людина і світ сповнені нерозгаданих таємниць (**захоплення містикою**, ірраціональним).
- Провідні **мотиви самотності**, світової скорботи (національної туги) і **романтичного бунту**, нескореності.
- **Історизм** творів і захоплення **фольклором**.
- Утвердження високих ідеалів: **гармонії з природою** та **людством**, кохання.
- Характерні художні прийоми романтизму – **символіка**, **контраст**, **іронія**, **алегорія**, **гротеск**, **антитеза**.
- **Яскрава, барвиста мова**, що розкриває сильні **пристрасті**, **могутні характери**, **драматичні конфлікти**.

Романтизм у літературі

Романтизму проголошує абсолютну **свободу творчості**. Поет та й взагалі митець для романтиків — це людина не лише вільна, а й цілком особлива та незвичайна, він є провидцем, талант його не підкоряється ніяким законам, встановленим звичайними людьми, — він вищий за них.

В літературі романтизму завжди існує ідеал, що знаходить собі місце поряд з реальністю. Згідно з цим прийнято говорити про романтичні «два світи» — світ реальний, дійсний, та світ ідеальний, фантастичний. Романтики наголошували на первинності ідеалу, мрії.

Романтизм у живописі

- Ежен Делакруа (1798-1830)- французький художник-романтик . Картини Делакруа розкривають тему боротьби за свободу й показують сильну особистість у момент найвищого напруження духовних сил.

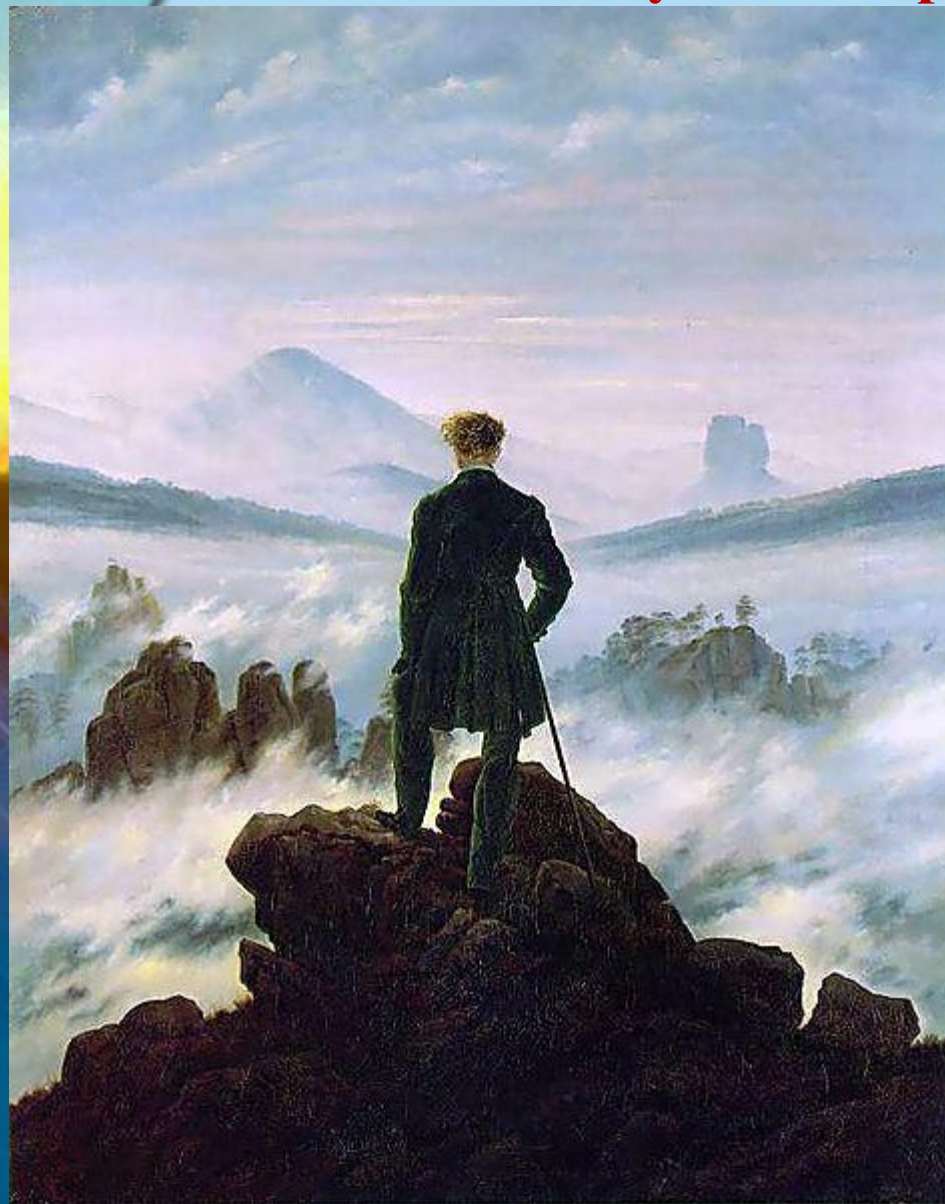
Е.Делакруа Полювання на левів

**Жан Луї Андре Теодор Жеріко (1791- 1824) —
французький художник-романтик.**

- В основі картини «Плот «Медузи» - трагедія пасажирів загиблого фрегата «Медуза», які опинилися в океані на плоту. Жеріко розкриває складну гаму людських почуттів - від повного розпачу й апатії до пристрасної надії на порятунок.

Каспар Давид Фрідріх (1774-1828)- відомий німецький художник-романтик.

Зображував терзання й пориви людського духу. На картині К. Д. Фрідріха «Мандрівник на березі туманного моря» зображена людина, яка стоїть обличчям до розлюченої морської стихії. Такою уявляли собі романтики людину перед обличчям величезної і сильної природи.

Романтизм у музиці

- **Людвіг ван Бетховен** - ключова фігура західної класичної музики романтизму, писав у всіх існуючих у його час жанрах, включаючи оперу, балет, симфонії.
- Найпопулярніші твори:
- “Місячна соната”
- Соната №23 “Аппассіоната”
- “Ода до радості”
- Симфонія №3 “Героїчна”

- **Композитори романтики (Франц Шуберт (1797-1828) Австрія, Фредерік Шопен (1810-1849) Польща, Ференц Ліст (1811-1886) Угорщина, Ніколо Паганіні (1782-1840) Італія) намагалися за допомогою музичних засобів виразити глибину й багатство внутрішнього світу людини.**